

Газет 1948 ж.
20 сәуірінен
шыға бастады

Қазақ университеті

Әл-Фараби атындағы Қазақ еліміздің алғашқы университетінің газеті

№ 9(1264)
желтоқсан
1997 жыл

Жаңа жылға - жақсы тілек

Биология ғылымының кандидаты, доцент Қуандық ӘБЕНҰЛЫ:

- Біздің университет - ТМД елдері арасындағы белді, беделді жоғары оқу орны. Қалашығымызды одан әрі ажарландырып, көркейту - біздің өзекті мақсатымыз. Сонымен қатар студенттер өз беттерінше ізденіп, тың зерттеулерге ден қойып, ғылыммен белсене айналысса, нұр үстіне нұр болар еді. Студенттерге айтарым: аудиторияларды, айналаны таза ұстап, білім алып жүрген қара шаңырағымызды қастерлеу керек. Университет мүлкіне жауапкершілікпен қарағанымыз жөн.

Жаңа жыл құтты болсын! Университет ұжымына шығармашылық табыс тілеймін, студенттер білімді маман, халқымыздың мақтанышы болсын, ылайым тыныштық, жақсылық жүрсін қасымызда...

Тарих ғылымының кандидаты, доцент Қырықбай АИДАБЕРГЕН:

- Биыл егемендік алғанымызға - алты жыл. Ілгерілушілік бар ештеңе болады. Әсіресе экономика, әдебиет, мәдениет салаларында.

Екіншіден, астана орталығы Алматыдан Ақмолаға көшті, бұның өзі де қазақ халқының болашағын ойлаудан туындаған стратегиялық шара деп есептеймін. Елбасының Қазақстан халқына жолдаған 2030 жылға дейінгі ұзақ мерзімді бағдарламасы қазіргі қиындықтың уақытша екендігін аңғартып отыр.

Қазақ халқы өркениетті, дамыған елдердің қатарына қосылу үшін көп еңбек етіп, салауатты, әрі білімді болуы керек.

Құдайға шүкір, қазіргі жастарымыз, оның ішінде студенттердің арасында болашақта елі, халқы үшін қызмет ету биігінен көріне алатындар аз емес.

Жаңа жылда барлықтарыңызға зор денсаулық, отбасына береке, болашаққа сенім, ауызбірлік және орнықты білім тілеймін.

Механика-математика факультетінің аспиранты ШАПЕН ӘЖІҒАЛИЕВ:

- Мен өз халқыма сенемін. Жаңа жыл ескі жылдан да табысты болсын. Замандастарыма, басты міндетіміз білім алу болған соң, оқық дегім келеді. Еліміздің экономикасы дамып, халқым берекеленсін. Бәрлеріңізге бақыт тілеймін.

Жалпы университетті педагогика кафедрасының магистранты Зағира ҚАШҚЫНБАЕВА:

- Қара шаңырағымыздың білімді, тәрбиелі ұл-қызының әрдайым көшбасынан көрінулеріне тілектеспін. Еліміз өсіп, өркендеп, алдыңғы қатарлы жұртпен терезесі тең болсын! Жаңа жыл жаңа табыстарға жеткізе берсін.

География факультетінің 2 курс студенті НАДИЯ МҰҚАНОВА:

Жаңа жыл құтты болсын! Барлықтарыңызға үлкен бақыт, табыс тілеймін, арман-тілектер орындалып, көксегендеріңізге жетіңіздер. Ұстаздарыма айтарым: шәкірттеріңіздің сүйіспеншілігіне бөлене беріңіздер. Ал, студенттерге лекцияларға жақсы қатысып, семинарларға уқыпты даярланып, алдағы келе жатқан сессияны табысты аяқтауларыңа тілектеспін.

Журналистика факультетінің 3 курс студенті ҒАЛИЯ АҚСЕЙІТОВА:

- Білім беріп отырған ұстаздарды, құрбы-құрдастарды Жаңа жыл мерекесімен құттықтаймын. Жаңа жыл жаңа табыстар әкелсін. Халқымыз амандықтан айырылмасын, тыныштық болсын. Бәрлеріңізге денсаулық, береке-бірлік тілеймін.

Кірпігі - қырау, алақаны - ақ күміс

Жүрегі суық дауылдан сұсты қалкалап,
Әлемнің мынау қақпасын теуіп шалқадан
Кірпігі - қырау, алақан - толы ақ күміс,
Ақ ішек киген ұрлана кірді қарт адам.

Талдардың шашын ағартып, қанын қайнатып,
Ақ қайың-қыздың жапырақтарын жайратып,
Сак-сак күліп төріме озды қарт баба,
Аса-таяққа ақ орамалын байлатып.

Мінезі қатал, мазасыз елі шал аздау,
Сол үшін мұны ұнататын да жаң аздау.
Қазымырым-ай, тағулық жібін қиысқан,
Күз бенен көктем - көршісімен де араздау.

Табалау болмас дұшпаннан тіпті бетер ғып,
Жылнама қылар малдың да жәйі жетерлік.
Көк мұзға жазған тарихы менен пәктісін,
Ақтығы бар кінәсін бүкіл етерлік.

Алғыстар ағып аспаннан, жерден, алыстан,
Сәлемін жолдап жатады жұлдыз ғарыштан.
Он екі ұлдың еншісін беріп,
Себебі
Үтірін алып, нүктесін қойған, ДАНЫШПАН!

Жанарбек САДЫХАНҰЛЫ,
журналистика факультетінің 3 курс студенті

Дайындаған - Мәрия ЖҰМАҚОЖА

Определены основные стратегические цели

В Институте экономики и права КазГУ им. аль-Фараби на базе кафедры экономической теории проведена научно-теоретическая конференция "Стратегия развития Казахстана до 2030 года", на которой обсуждены проблемы теоретической экономики, социологии, политологии, философии и права в свете Послания Президента страны народу Казахстана. Вступительным словом ее открыл ректор университета, член-корреспондент НАН РК К.Н.Нарибаев. В ней участвовали представители высших учебных заведений и научно-исследовательских институтов Алматы.

В связи с этим редакция попросила поделиться своими мыслями доктора экономических наук, лауреата премии Союза журналистов Казахстана У.К.Шеденова.

Сегодня, когда, по определению Президента Н.А.Назарбаева, мы строим новое государство, новую рыночную экономику и новую демократию в то время, когда многие другие независимые страны уже прошли похожий путь, встает сложная проблема в макроэкономике - проблема темпов реформ. Подход с позиций "шоковой терапии" вызывает недовольство народных масс, т.к. приводит к снижению уровня доходов, а для многих - к потере работы. Теоретический, постепенный переход, который предполагает структурную перестройку предприятий и подготовку квалифицированного персонала, чтобы иметь реальные шансы на

успех в условиях конкуренции, в большей степени учитывает вопросы благосостояния трудящихся, и, вероятно, это и есть путь, которого желало бы большинство людей. За последние годы мнения и экономистов, и политиков разделились. Многие из них сходятся в том, что необходимы быстрые реформы, независимо от последствий, т.к. при низких темпах реформ главная цель - формирование рыночной экономики и повышение уровня благосостояния народа - может быть не достигнута вовсе. Опасность социальных последствий быстрых преобразований, даже если они действительно необходимы, заключается в том, что они способствуют распространению мнения, будто бы рыночная экономика благоприятствует богатым и совершенно не заботится о большинстве граждан.

Насколько важен консенсус при принятии тех или иных решений в ходе реформ?

Исходя из оценки результатов, достигнутых в течение последних шести лет, этот консенсус и попытка найти Президент, определяя основные стратегические цели и приоритеты развития нашей страны с учетом новой роли государства, которая заключается в формировании необходимых условий для благосостояния свободных граждан.

Анализ сегодняшнего дня и экономические аспекты стратегии 2030 года были даны в докладе д.э.н., профессора, академика НАН РК Я.А.Аубакирова Проблемы

обеспечения экономического роста и пути их решения рассмотрены Директором Института экономики МП - НАН РК, доктором экономических наук, профессором М.Б.Кенжегузиным. Вопросы стратегического планирования как инструмента управления осветил ректор Института переподготовки и повышения квалификации госслужащих при Правительстве РК, доктор экономических наук, профессор С.Б.Байзаков. По проблеме кадрового обеспечения Программы - 2030 выступил Директор ИЭП КазГУ им. аль-Фараби, доктор экономических наук, профессор Е.Б.Жатканбаев.

На конференции обсуждены и многие другие вопросы. Рассмотрены, в частности, проблемы микроэкономической стабилизации, моделирования экономического роста страны в переходной экономике, пути совершенствования внешнеэкономических связей, инвестиционной политики и эколого-экономические аспекты долгосрочного развития, государственного регулирования.

На заключительном пленарном заседании выступил проректор по научной работе КазГУ им. аль-Фараби, доктор химических наук, профессор З.А.Мансуров с докладом "Проблемы развития научной деятельности и ее принципы".

Подведены также итоги работы в секциях, приняты соответствующие рекомендации.

У. ШЕДЕНОВ,
доктор экономических наук,
профессор.

Тіліннен неге жирендің?

Ұлттың ең басты сипаты - тіл. Тіл - ұлттық рухани қазына. Егемендігімізді бекітіп, бесігімізді түзедік. Мемлекеттік тіліміз бар. Сонда да болса, қазіргі кезеңде қазақ тілін біліп тұрып, орысшаға басатындар саны азайған жоқ. Қаладағы мектеп оқушылары, сол мектептерді бітіріп, жоғары оқу орындарына түскен жастар өзара орыс тілінде сұхбаттасалы.

Орыс мектебін бітірген қазақ балалары тілдің ұлттық рухы деген нәрсенің терең сырын еш уақытта сезінбей кететіндігін айтпай-ақ қойғанда, орыс тілін жақсы игере алмайтын қазақ жастарының орысша сөйлеуге тырысуына не демексіз? Бұл орыс тілінде сөйлеме деу емес. Әрине, әр тілдің өзіндік ерекшеліктері, сипаты болады. Көп тілді

менгеру - зиялылықтың белгісі. Дегенмен өз тілінді үйренбей тұрып, басқа тілге бас ұру - кісілік емес.

Кейбір орысша тәрбиеленгендер: "баламыз орыс мектебіне барса, тәртіпті болады, тереңдетілген білім алады", - деп жатады. Ал бұның да жаны бар сөз. Сондықтан қазақ мектептерінде тәрбие берушілер білімін де, білігін де түзегені жөн. Бұған ата-ананың да қатысы бар. Әрине, қандай әке-шеше "ішінен шыққан шұбар жыланның" жаман болғанын қалайды.

Сонда да, ағайын, өз тіліңнен өзің неге жирендің? Бұдан әсем, бұдан көркем, бұдан бай тілді бізге кім әкеліп береді?

Г.АҚМЫРЗАЕВА, 2 курс студенті.

Зілзаланы болжауға бола ма?

Оқыстан ойрандар зілзала, оның орасан зардабын ойлағанда, бесіктегі баладан бәлі бүгілген көріге дейін жүгіреді. Бұл бүгінгі таңдағы ең көкейтесті проблеманың бірі. Сондықтан қазіргі сейсмологиялық ахуал жөнінде ҚР ҰҒА Сейсмология институты директорының ғылыми мәселелер жөніндегі орынбасары ОСПАНОВ Асқар Бердібайұлынан сыр тарттық.

Қазақстан территориясының үштен бірі - сейсмологиялық жер сілкіну қаупі бар аймақ. Бұл қауіп әсіресе оңтүстік және оңтүстік-шығыста басым. Сол сияқты терістік Тянь-Шань өңірі, осы тұрғыдан алғанда, Орталық Азиядағы аса қауіпті аймақ болып табылады. Рихтер белгілемі бойынша магнитудасы сегізден жоғары болса, аса зор сілкініс деп есептеледі. Бірақ мұндай дүмпулер жиі болмайды, болған күнде де кез келген жерде бой көрсете бермейді. Оған дәлел, соңғы 100 жылда магнитудасы 8-ден жоғары тек екі сілкіністің болуы. Оның біріншісі, 1889 жылғы Шелек сілкінісі де, екіншісі - 1911 жылғы Кемин сілкінісі. Бұлардың алғашқысының магнитудасы - 8-3 (10 балл), ал соңғысының магнитудасы - 8-2 (11 балл) болған. Бұл жерде магнитуда мен баллды шатастырмау керек. Магнитуда - жер сілкінісінің өлшемі, мөлшері. Ол көлемсіз (размерсіз) сан. Ал балл жер бетіндегі жер сілкінісінің әсерінен болған өзгерістерді көрсететін өлшем. Ол сейсмикалық сілкініс күші қашықтаған сайын, әр нүктеде әр түрлі болады.

Жоғарыда терістік Тянь-Шань өңірі аса қауіпті аймақ делік. Бұл Қазақстан жерінің 30 процентін, яғни үштен бірін құрайды. Бұл арада 6 миллионнан астам халық тұрады, 400-ден аса елді мекен мен 40 проценттен артық өндірістік потенциал бар. Сейсмикалық проблемаларды шешу, зерттеу, оны алдын ала ойластыру - біздің мемлекетте аса қажетті проблема. Сейсмология институты негізінде жер сілкінісін алдын ала болжау мәселелерімен шұғылданады. Бұл проблемалардың өзі бірнеше салаларға бөлінеді.

1) - Жер сілкінісі қай жерде, қандай күшпен сілкінеді? - деген сұраққа жауап беру керек. Бұны білгеннің пайдасы аса зор. Мұндай жағдайда ең алдымен сейсмикалық аймақтың аудандау картасы тартылып, сонда қай жерлерде жер сілкінісі болатындығы көрсетіледі. Осы карталар құрылысты реттейтін негізгі заң, негізгі жоба болып табылады, яғни құрылысты осы картаға сай етіп салған жөн. Құрылыс сапасы неғұрлым жоғары болса, дүмпудің құрылысқа зияны соғұрлым аз болады. Бірақ құрылыстың бәрін бірдей солай сала беруге тағы болмайды. Мысалы, 8 баллдық жер сілкінісі болуы мүмкін деген жерге 9 баллдық жер сілкінісіне лайықтап құрылыс салудың керекі жоқ. Және сол аймаққа құрылыс салудың қажеті бар ма?

2) - Қай уақытта болады? - деген сұраққа жауап беру қажет.

Нақты уақытын айту өте қиын. Сейсмологтар бұны да бірнеше салаға бөледі. Ең алдымен ұзақ мерзімді болжам жасау, яғни 3-4 жылдан 10 жылға дейін. Мұндай жағдайда жер сілкінісінің проценті көрсетілетін карта жасалады. Жер сілкінісі болу қаупі бар жерлерде көптеген

дайындық жұмыстары жүргізіледі, соның арқасында шығын 50 проценттен астам төмендейді. Дайындық жүргізгенде, біріншіден, сейсмикалық аудандарда тұратын халықтың сейсмикалық сауатын көтерген жөн, адамдар жер сілкінісі болған мезетте не істеуі керек, қандай әрекеттер жасауы қажет, қандай жерге бас сауғалау керек дегенді білуі тиіс. Сонда ғана дүрлігу мен даңғазаға жол берілмейді, зиян аз болады. Жалпы, жер сілкінісі кезінде экономикалық шығынның көпшілігі - газ бен электрді дұрыс өшіре білмеуден, ыстық су құбырларын жаба білмеуден.

Екіншіден, құтқару қызметі техникамен жақсы жабдықталуы керек. Қираған үйлердің астында адамдар қалуы мүмкін, олар 3-4 тәуліктен артыққа шыдамайды. Сондықтан оларды дер кезінде шығарып ала білген жөн.

Үшіншіден, барлық құрылысты паспорттандыру, яғни дүмпуге шыдамайтын үйлер мен объектілерді не бекемдеу, не бұзу қажет.

Төртіншіден, жер сілкінісі салдарынан жаракат алғандарды емдейтін, алғашқы медициналық көмек көрсететін дәрі-дәрмек қоры, госпитальдар болғаны ләзім.

Бесіншіден, панасыз қалғандарды үймен, баспанамен қамтамасыз ету, материалдық жәрдемді алдын ала даярлау керек.

Бұның барлығы ұзақ мерзімді болжауда жасалатын дайындықтар. Ал қысқа мерзімді болжауды небәрі 3-4 сағат бұрын ғана хабарлайды. Әкімшілік адамдарды сыртқа шығарып, электр, су құбырларын ажыратып қана үлгереді.

Ұзақ және қысқа мерзімді болжау мәселелері осы институттың мамандары арқылы шешімін табуда.

1992 жылы 6 аймаққа бірінші рет аудандау картасы жасалды. Бұл ұзақ

мерзімді болжаудың сапасы жоғары болды деуге негіз қалайды. Өйткені 1992-1997 жылдарда осы 6 жердің төртеуінде жер сілкінісі болды. Қысқа мерзімді болжау - өте қиын проблема. Бірақ болжаудың бұл түрінің әр-әр жерде дұрыс келгенін де байқаймыз. Мысалы, Қытай сейсмологтары 4 сілкіністі осы жолмен болжады. Онда тек 2000 үй қирап, оншақты ғана адам шығыны болды. Бұл - Қытай сейсмологтарының едәуір жетістігі.

Қысқа мерзімді болжау мәселесінің шешілетініне күмән жоқ. Тек ол үшін сейсмикалық білімді тереңдету, техниканың сапасын жақсарту керек. Жер сілкінісін болжау мәселесі көп параметрлерді бақылауға алуды қажет етеді.

1) Жер асты суының 25-тен астам параметрін күндіз-түні бақылау;

2) Жер қыртысының деформациясын бақылау;

3) физикалық өрістерді (гравитациялық, электромагниттік, сейсмикалық) тынбай бақылау.

Бақылау дегенде, приборларды кез келген жерге қойып, зерттеу жүргізуді айтпаймыз. Дүмпу жақсы сезілетін жердің нүктелері болады, құралдар сондай нүктелерге орналастырылады. Әр бір жер сілкінісі бір-біріне ұқсамайды, олардың өзіндік бет-түрғысы, алдын ала көрініс беретін белгілері болады. Оларды зерттеу қажет, сейсмикалық аймақтағы нүктелерді тауып, құрал-жабдықты дәл сол жерге орналастыру керек. Ол үшін қазіргі тексеріп отырған нүктелерді 6-7 есе көбейту қажет. Ал оған арнаулы сейсмикалық құралдар керек. Ондай құрал-жабдықтар жасалатын завод бізде жоқ.

Одақ кезіндегі приборлар бұл күні тозды. Көршілес Қытай, Жапония құралдарының сапасы жоғары, оларда бәрі компьютермен істелінеді. Біздің құралдарымыз (аналогтік тіркеу) тек графикті сызады, оны тұрған жерінен барып өкелу керек! Ол біраз уақыт пен күшті қажет етеді. Сондықтан көршілерімізде бар 10-20 есе жылдам аппарат бізге де керек. Осы арада айта кететін бір жәйт, үкіметіміз сейсмикалық құралдарды жаңарту жөнінде қаулы қабылдап, бізге 35 млн. теңге қаржы бөлді. Бұл, әрине, бәріне жетпейді, енді осылайша тағы 2-3 жыл көмектессе, жаңа құрал-жабдықтар алуға болады. Ол үшін Швейцарияның бір фирмасымен келісім жасап қойғанбыз.

Қазір Талдықорған, Семей, Жамбыл, Шымкент аймағында 50 шақты нүкте бар. Комиссия тексеріп, болжам жасап, апта материалдарын "Казахстанская правда" газетінде жариялап тұрамыз. Бірақ болжамды 100 процент сапалы деуге болмайды. Қысқа мерзімді болжау тек Алматыда жасалады, басқа жерлерде оны жүзеге асырудың тіпті мүмкіншілігі жоқ...

Ою да, жолы да өрнек салған

Мухамеджан ағаның үйінің табалдырығын аттағаннан-ақ қазақты тұрмысты көрдім. Жерге төселген алаша мен қабырғаға тұтылған түскиіз, жерге молынан жайылған ақ дастарханнан қазақты иіс аңқиды.

Қала қазағы... Ақжарқын қабылдады.

Суретші-зергер М.Әлімбаев ұлттық өнер жолында жиырма жылдан астам уақыт еңбек етіп келеді. Әсіресе тарихи-этнографиялық көне үлгілердің өте сирек кездесетіндерін мұражайдан орын алуына көп еңбек сіңірді. Қазақстандағы көптеген мұражайда Мухамеджан ағаның көшпелі көрмелері жұмыс істеген. Тіпті алыс-жақын шетелдерде (АҚШ, Иран, Түркия, Монғолия, Мәскеу, Украина, Қырғызстан) жеке көрмелерімен танымал болды.

Сұхбатымыз Монғолия мәдениетінің еңбек сіңірген қызметкері, Украина Суретшілер одағының мүшесі, Ықылас атындағы саз-аспаптар мұражайындағы қолөнер бөлімінің бастығы М.ӘЛІМБАЕВ хақында.

С.Айдаболова: - Аға, ертеректе өнерден журналистикаға, енді журналистикадан өнертануға бет алыпсыз...

М.Әлімбаев: - Қазақ ұлттық бейнелеу өнері кенжелеп қалған деп білемін. Шын мәнінде ұлттық қолөнері - мол өнер десек, журналистика - сөз өнері. Бір ғана журналистика төңірегінде қаншама өнер жан бағып жүргенін жақсы білеміз. Сондықтан да мен журналистиканы өз қалауыммен таңдадым. Әрине, оқуға түсу де қиынға түсті. Т.Қожақеев, М.Барманқұлов сияқты ұстаздардың тәлімін ала жүріп, факультеттің қазақ бөлімін бітірдім. Әріптестерімнің көбі баспасөзде, телерадиоға қызмет істеп жүр, кейбірі мүлде басқа салаға кетті. Журналистиканы бітіргеннің бәрі тілші болуы міндетті емес шығар... Бұған дейін көркемсурет училищесін бітіргем, сол жерден алған білімімді журналистикамен жүйелі ұштастырып, бір арнаға тоғыстыруды ойладым. Осы екі тізгінді ұстап, қазақ этнографиясына, дәстүріне, өнертануына бет түзедім.

А.С.: - Ендеше, қолөнерге ауысайық... Өзіміздің этнограф-ғалымдар жайында не айтасыз?

М.Ә.: - Өнер саласын зерттеп жүрген тұлғалы өнер танушыларымыз, құдайға шүкір, жетеді. Бәрі Қазақ университетінің

түлектері. Бейнелеу өнерін, этнографиямызды түбегейлі зерттеп жүрген, зерттеп кеткен ағаларымыз - А.Сейдімбаев, театр саласында Ә.Сығабев, О.Бөкеев, С.Әшімбаевтардың аттарын атар едім.

А.С.: - Қазіргі күні елдегі қолөнер шеберлеріне көп көңіл бөлінбей, олар назардан тыс қалып жатқан секілді.

М.Ә.: - Қолөнер негізінен бейнелеу өнерінің бір саласы ғой. Мүсіні бар, живописі бар, графика, дизайн өнері... Қолөнердің көнесі этнография болады, археологияға тірелеміз. Бір қолөнердің өзі сала-сала болып, тарамдалып кетеді. Археологтарымыз қазба жұмыстарын жүргізгенде, олардың бәрібір алып шығатыны - қолөнер мұралары. Біз соларды мұражайларға апарып, тарихтың көзі ретінде қастерлеп қоюға тиіспіз. Ал ол мұражай, көрмелердің жай-күйі қалай екенін заман өзі көрсетіп отыр. Шынын айту керек, қазіргі біздің қолөнеріміз жетім баланың күйін кешуде. Бір ғана мысал, біздің көптеген бизнесмендеріміз шет елдің "қоқыстарын" сатып алғанша, өз халқымыздың ұлттық жиһаздарын жасауға қаражат бөлсе, мұрттарын балта шаба ма?..

Көптеген өнер адамы осы кезеңде сенделіп, есеңгіреп жүр. Бұрындары Суретшілер одағы белсенді жұмыс істейтін, "Өнерпаз", "Оюғас", "Түскиіз" сияқты арнайы бұйымдар шығаратын арнайы орталықтар болатын, бүгін бірі де жоқ. Бұған бас ауыртып жатқан мәдениет комитетін де көре алмайды. Қаражаты жоқ. Ал өзім жоққа қарап жатқан жоқ, өз әлімше жұмыс істеудемін.

А.С.: - Өзіңіздің жеке меншік ұлттық этнографиялық мұраларды сақтайтын көрмеңіз жөнінде бірер сөз айта кетсеңіз.

М.Ә.: - Сексенінші жылдың басында, тіпті одан да бұрынырақта қолөнер шеберлерін даярлайтын өнер ошақтары өте аз болатын. Қазір ондай шеберлерді көркемсурет академиясы, училищелер, институттардың жанынан ашылған факультеттер даярлайды. Бұл, әрине, жақсы. Бірақ оны бітіріп шыққан мамандарымыз ертен қайда барады? Олар баратын орталық бар ма? Күндерін қалай көреді? Өздерінің санасындағы қиял-ғажайыптарын қайда апарып жұмсайды? Бәрі сурақ... Демек, менің ұйымдастырған көрме осындай қажеттіліктен туып отыр. Кешіріңіз, мен сәл ғана сурақтан ауытқып сөйлейін. Мен әр облысты аралап жүріп, кейбір мұражайларға қойылған Қытайдың, Түркияның синтетикалық кілемдері мен ленталарын көрдім. Ұлттық қазақ үйімізді көрсеңіз, шалқаныздан түсесіз. Сыртын қызылды-жасылды ғып бояп тастаған. Оның бауы қайсы, басқуры қайсы - білмейсін. Оның ішінде отырғандар да мәз, той жасаушылар да мәз. Осындай олқылықтардың орнын толғыру керек емес пе?

А.С.: - Шет елдегі қазақтарда ұлттық дәстүр мен халық өнері қалай сақталыпты?

М.Ә.: - Баянөлгий аймағындағы қазақтар мен Ресей аймағындағы

Қосағаш, Алтай өңірінде, Барнауыл маңындағы қазақтардың қолөнері Шығыс Қазақстанда тұратын қазақтармен сабақтас. Әрине, Монғолия қазақтары Сыр бойы қазақтарындай тақыр кілем-тоқымайды, көбінесе түскесте, түскиіз; бітпес секілді тоқыма өнімдерін жасайды. Шет ел қазақтары тоқыған бұйымдар мен өзіміздің жергілікті қазақтардың бұйымдарының жасалу технологиясында айырмашылық бар.

А.С.: - Археологиялық қазбалардың көмегімен табылған қалқан, кілем, ыдыстар бетіндегі ою-өрнектерде өзіндік сыр бар. Сол оюлардың қазір қолданылып жүргені бар ма?

М.Ә.: - Оның рас, оюда да үлкен сыр бар. Ол ою-өрнектердің де бір кездері авторлары болған. Кейін келе ұмыт қалған. Оған себеп, сол кездегі ауқаттылар шеберге мал, пұл беріп өздерінің ағынан жасатқан. Тағы бір айта кететін жәйт, біздің көп азаматтарымыз сол шеберлер жөнінде баспасөз бетінде дәлелсіз жазып жатады. Оларға мен иланбаймын. Неге десеніз, оны індете зерттеу керек, біреулердің айтқанына сенбей, өзі көзін жеткізіп, сол салада қыруар іс тындырып барып байламға келу керек.

Ал оюдың бұрмалаушылыққа ұшырауы, ұлттық киім-кешек, аспап, ыдыстар жасайтын фабрикаларда басқа ұлт өкілдерінің көптеп жұмыс істейтіндігінен. Олар қазақтардың тілін қалай түсінбесе, өнерін де солай бұрмалайды. Сондықтан бас киімге салатын оюды ыдысқа салды, киім, белбеу оюларын мәсіге салды. Бар білетіндері "Қошқармүйіз". Осы қазақтарға келе береміз дегендей, сол ауқымнан шыға алмайды.

А.С.: - Қазір де солай ма?

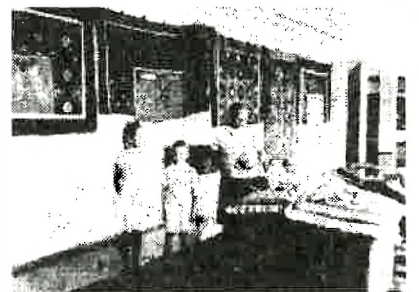
М.Ә.: - Өз орнымен қолданатын жеке шеберлеріміз бар. Бәріне топырақ шашуға болмайды. Олардың ішінде нақты білетіндері де бар.

А.С.: - Аға, әңгімені түйіндесек...

М.Ә.: - Не дейміз?! Елге әкелінбеген Петербор Эрмитажындағы мұралары, Мәскеудің "Шығыс халықтарындағы" жәдігерлеріміз, Қызыл алаңдағы "Тарихи көрмесіндегі" дүниелеріміз Отанына оралса игі болар еді... Енді бұл - келешектің ісі. Мен жастарға сенемін!

А.С.: - Әңгімеңізге рахмет!

**Сұхбаттасқан - Самал МЕЙРАМҚЫЗЫ,
3 курс студенті**

Поэт и современность

Говорят, каков внешний вид человека, таков и его внутренний мир. Аубакир Дастанулы - обаятельный, скромный, добродушный человек, поэт, прозаик, переводчик, публицист.

Первое, о чем хотелось бы рассказать, - о его богатой личной библиотеке, в которой кроме всего прочего насчитывается более 800 редких изданий. Сколько же труда, упорства и желания нужно вложить в это дело, чтобы собрать огромное количество произведений мировых классиков.

Здесь есть книги по философии, эстетике, материалы по истории казахских ханств XV-XVIII веков, Древнего Востока, хрестоматии по истории средних веков...

- С увлечением всегда читал, - рассказывает Аубакир Дастанулы, - творения мыслителей Востока (аль-Фараби, Омара Хайяма, Фирдоуси, Джамии), из русских классиков особую любовь испытываю к творчеству Льва Николаевича Толстого.

Мое внимание привлекли старенькие книжицы, заметив это, писатель достал их с полки и протянул мне. Не могла поверить, что держу в руках настоящий антиквариат. Автором одной такой книги, выпущенной в 1861 году, оказался В.Н.Татищев. Интересно было также полистать „Журнал народного просвещения“ за 1836 год, „Альманах библиофила“. Я узнала от своего собеседника очень много нового, к примеру, то, что предками многих знаменитых писателей - Жуковского, Тургенева, Державина, Пушкина - были турки.

Аубакир Дастанулы родился в 1928 году в Зайсанском районе Восточно-Казахстанской области. Здесь он закончил местное педагогическое училище, а потом успешно завершил учебу на факультете филологии КазГУ.

Затем была преподавательская работа в Зайсанской школе. А потом он стал одним из ведущих журналистов газет „Жетісу“ и „Қазақ әдебиеті“. Десять плодотворных лет прошли в стенах Союза писателей.

Сейчас Аубакир Дастанулы - автор 21 книги, среди них - известный сборник - „Звезды степи“ (перевод с казахского Евгения Рейно, выпущена в 1984 году в г. Москве), „Юнус Емре“ (1996 г.).

Нельзя не сказать о поэзии этого талантливого человека, в которой слились красота и величие родных просторов.

Аубакир Дастанулы - один из составителей сборника стихов русских и казахских поэтов „Степное солнце“.

Совсем недавно в журнале „Жалын“ были опубликованы его работы „Философия культуры и культура философии“, которые он посвятил Чингизу Айтматову.

В четвертом номере журнала „Жулдыз“ за текущий год помещен его труд „10 размышлений - философские этюды“, где писатель задумывается над современным положением нашей страны.

Работы А.Дастанулы - блестящие образцы художественного перевода. Им переведены на казахский язык сочинения М.Лермонтова, Л.Толстого, Т.Шевченко, труды китайских философов - Лао-цзы, Конфуция, Чжун-цзы, книги индийских и японских мыслителей.

„... Следуйте заветам Абая, хорошо учитесь, овладевайте иностранными языками, это очень необходимо в наше время, - говорит Аубакир-ага. - Я желаю вам новых успехов, побольше знаний и, самое главное, - крепкого здоровья!“

Ляззат АБИШЕВА,
студентка 4 курса.

А теперь начинаем дебаты, господа Цицероны!

Терпимость к чужому мнению, уважение к оппоненту и умение аргументированно защищать свою точку зрения - главные требования правильного спора. Когда такой спор проходит на высоком уровне в среде студенчества, это вызывает чувства восхищения и неподдельной гордости. Нечто подобное можно было испытать, оказавшись в минувшие дни на факультете международных отношений, где проходили городские дебатные состязания, инициаторами и организаторами игр выступили КазГУ и независимый фонд развития образования БЭСТ. Десять команд - 8 студенческих и 2 школьные - состязались за звание лучшей, демонстрируя удивительные ораторские способности, поражая противников блестящей эрудицией, отправляя соперников в интеллектуальный нокаут и вызывая тем одобрение у болельщиков. Тема же была не из легких: „Должна ли быть достоянием общественности личная жизнь политиков?“

КазГУ не впервые оказывается участником

аналогичных состязаний; наши команды уже в этом году на первых национальных дебатных играх среди студенчества, организованных при содействии фонда СОРОС-Казахстан, показали блестящие результаты и вошли в число победителей. Программа самих игр существует два года, их основная цель, по словам главного координатора фонда БЭСТ А.С.Башояна, научить молодежь добиваться в жизни хорошего. „Значение этих игр возрастет, - дополняет Ф.Т.Кокеева, - учитывая то, что они проводились в рамках научной работы студентов и к ним привлекались гуманитарные факультеты: юридический, исторический, международных отношений, журналистики. Ведь этим специалистам особенно будет необходимо умение правильно отстаивать свою позицию, уважать права других и строить основы демократического государства“.

Арман Актайулы,
ассистент кафедры радиожурналистики.

Цирк - это чудная сказка

“Искусство цирка всегда будет волновать, удивлять и восхищать. В нем обаяние молодости и мудрость веков, красота и отвага, смелость и задор”. Такими словами начинается новая книга “Казахский цирк”, автором которой является Генеральный директор Казахского Государственного цирка, заслуженный деятель искусств республики Казахстан Калдык Хамитович Бегенов.

Свой путь к цирку он начал мальчишкой, занимаясь в школе акробатикой.

С тех пор прошло много лет.

Корр.: Сложно работать в цирке?

Х.Б.: - Да, цирк - это постоянное преодоление трудностей, усталости, боли. Я вспоминаю, как когда-то я, Валихан Чалабаев, Карымсак Акишев и Ержан Конурбаев - учились “строить” живую колонну. Когда на представлении смотришь этот номер, просто “шик”, красота. Но никто из зрителей не догадается, какого труда и пота стоит на репетициях научиться этому. Так как я был внизу, и держал на себе троих, на меня падала основная нагрузка и в 76-ом году я повредил

позвоночник, около года пролежал в больнице. Но все же я люблю свою работу, какой бы сложной она ни была.

Корр.: - Выполняются ли на сегодняшний день планы?

Х.Б.: - Планы выполнялись до 1994 года, когда мы были на государственном содержании, потом нас сняли с дотации. Все же цирк может себя прокормить. Благодаря сотрудникам, готовым работать с утра до позднего вечера.

Корр.: - Приближается Новый год. Какой подарок получают к нему дети?

Х.Б.: - Сейчас мы готовим праздничное шоу “Сказка”. Оно будет очень интересным, насыщенным и ярким. Мы постараемся сделать так, чтобы юные зрители надолго запомнили это представление.

*Айнур Каргалинова,
студентка 2 курса
факультета журналистики.*

Желтоқсанның 10-жұлдызында профессор Мәмбет Қойгелдиевтің және “Қазақстанның жаңа тарихы” кафедрасы аспиранттарының ұйымдастыруымен тарих факультетінде Алаш автономиясының 80 жылдығына арналған конференция болып өтті. Бұл кеш негізінен Алаш қозғалысының көш-бастаушылары Міржақып Дулатов, Ахмет Бірімжанов, Мұхамеджан Тынышбаев, Жәкып Ақбаев сияқты қазақ зиялыларын еске алуға бағышталды. Жылның қадірлі қонақтары М.Дулатовтың қызы - Гүлнәр Дулатова, А.Бірімжановтың қызы - Клара Бірімжанова және басқалар қатысты.

Алаш пен Алашорда тарихына байланысты сөз болған мәселелер жөнінде пікір алысқандардың ойлары әрқилы болғандығына қарамастан, осы бас қосу “Алаш проблемасын” қазіргі тарихи кезеңде бірінші кезекте зерттеу қажет екенін ашып көрсетті. Осы мәселені нақтырақ қозғау үшін тарих факультетінің аспиранты Сәбира ИМАНБАЕВАҒА жолыққан едім.

С.И.: - Алаш қозғалысы дүниеге келу кезеңінде ірі қоғам қайраткері, халықты оятудың және оның ұлттық санасын жебеп,

қаланың үстімен өтсін деген пікірді ұсынған да сол кісі. Сонымен қатар 1896-1901 жылдары салынған Сібір темір жол магистралі құрылысына М.Тынышбаевтың тікелей қатысы болған. Және де оңтүстік астанамыз Алматының атын “Алма-Ата” деп жазу дұрыс емес. “Алманың отаны болады, ал атасы болу мүмкін емес” деген керемет пікірді алғаш айтқан да М.Тынышбаев еді.

Кезінде, яғни 1919-1920 жылдары Кеңес өкіметі Алаш қозғалысына қатынасқандардың барлығына кешірім бергеніне қарамастан, азамат соғысынан кейінгі жылдары қазақ әдебиеті мен өнерінің, оқу-ағарту ісінің, ғылымның дамуына өлшеусіз үлес қосқан ұлттық-демократиялық интеллигенция өкілдері, ең алдымен Алаш пен Алашордаға жетекшілік жасаған қайраткерлер өкімшіл-әміршіл жүйенің құрбандары болды. Тек бергін келе, нақты деректерге жүгінер болсақ, 1988 жылы олардың көбісі ақталды, алайда олардың кейбірінің еңбегі әлі күнге дейін өз дәрежесінде елеп-ескерілмей отыр. Алматыдағы Темір жол институтына М.Тынышбаев есімін береміз деген уәде сөз жүзінде қалды, тіпті Алматыдан оның есіміне бір көше де бұйырмады.

ЖАСАСЫН, АЛАШ, ЖАСАСЫН!

жігерлендірудің аса көрнекті шеберлерінің бірі, жалынды публицист ретінде көрінген - Міржақып Дулатов. Халықтың жер мен суынан айырылуына наразылық білдіру, сол арқылы отарлық езгіге қарсы халықтың санасын оятып, жігерін қайрау ісін қолға алған да Міржақып. Қазақ қауымының нығаюына жан аямай қызмет еткен оның басқалардан басты бір ершелігі - ол тек Алаштан өзге партияға мүшелікке өтпеген. Сонымен, біз Міржақып Дулатовты Алаш проблемасын халыққа әр қырынан танытушы тынымсыз трибун, жалықпас насихатшы ретінде танимыз.

1905 жылдан Алаш партиясын ұйымдастыру ісінің басы-қасында болған ірі қайраткердің бірі - Мұхамеджан Тынышбаев. Оның саяси қайраткерлігінен ғалымдық, зерттеушілік қасиеттері басым түсіп жатты. Осы Алаш партиясын құруда үлкен роль атқарған қазақ интеллигенті М.Тынышбаевты тереңірек зерттеп (диссертациялық жұмыс жазып) жүрген ЖҮГЕНБАЕВА Гүлбанудың пікіріне назар аударсақ:

- М.Тынышбаевтың Петербургтағы жол қатынасы институтын бітіргенін осы күні елдің бәрі біледі. Мысалы, ол жолдың барлық түрін - автомобиль, әуе жолын, темір жолын, порттар мен көпірлер салуды түгел зерттеген екен. Тіпті Бірінші Алматының вокзалы

Осындай әр қырынан танылған, білімді де талантты қайраткерімізді тереңірек танып-білсек, зерттесек екен деймін. Олар туралы құнды деректер Москваның орталық мұражайында, Ресей, Уфа, Воронеж, Петербургтің архивтерінде сақталған.

Сонымен, Алаш қозғалысы және оның 1917-1920 жылдар аралығындағы құрамдас бөлігі болған, Алаш партиясының халыққа танымал көсемдері тарих сахнасынан, саяси қозғалыс аренасынан зорлық-зомбылықпен шеттетілді. Олардың барлығы дерлік қазақ халқының отарлық езгіден құтқаруды және қазақ қоғамын өркениетті елдер қатарына қосуды алдарына басты нысана етіп қойып, Сұлтанмахмұт Торайғыров жырлағандай:

Алаш туының астында

Күә болсын арымыз!

Көркейтуге Алашты

Құрбандық біздің жаньмыз!

Жасасын, Алаш, жасасын! -

деп ұрандағандар еді.

*Гүлзия ҚАДЫРҚҰЛОВА,
3 курс студенті.*

Удивительно прекрасное состояние души

Любовь - это чувство, которое, наверное, рождается вместе с нами. Но мы точно не знаем, что она из себя представляет, может быть, это какое-то неземное существо или богиня, хотя никому еще не удавалось увидеть эту богиню воочию. И все же это состояние души мы испытываем изо дня в день, невзирая на пол, возраст, социальную принадлежность. И это прекрасно! Вы со мной согласны?

Я хочу поговорить о женской любви, вернее, о чувствах, которые присущи девушкам. Вряд ли найдется на свете девчонка, которая бы никогда не влюблялась. И это вполне объяснимо: ведь каждой из нас нет-нет да и попадается Фроший парень... И тогда к нам приходит удивительно прекрасное состояние души. Оно нередко даже заставляет нас страдать, копаться в себе - а правильно ли мы поступаем?

Вот именно так было с моей лучшей подругой. Ее история любви, наверное, схожа с историями многих из вас. Сравните сами.

Еще когда Юля только стала студенткой, у нее появилась мечта - встретить своего "принца на белом коне". И как в сказке об "Алых парусах" Ассоль ждала свою любовь, так и Юлька придумала себе идеал парня, которого бы она хотела полюбить. И случилось чудо. На одной из перемен я вдруг услышала ее восхищенный шепот: "Посмотри! Вот любовь всей моей жизни!" Я

оглянулась и увидела довольно симпатичного парня. В нем было столько мужественности! А по Юлькиным глазам я поняла: это тот, о ком она грезит в своих мечтах. Через несколько минут мы стояли втроем и весело разговаривали. Первое впечатление о нем оказалось правильным (я думаю, это верно: впечатления первых четырех секунд при знакомстве точны и безошибочны). Он выглядел очень обаятельным, был приятным собеседником. А Юля с первого взгляда влюбилась, только о нем и говорила. Они с Арсланом - так звали ее новую любовь - очень понравились друг другу, быстро нашли общий язык. Так завязалась их дружба. Но счастье длилось недолго. Вскоре они стали почему-то недопонимать друг друга. Каждый хотел внести в их отношения свои правила, но последнее слово, конечно, принадлежало Арслану. Он постоянно Юлю в чем-то обвинял, хотя сам был далеко не всегда прав, пытался распоряжаться ее свободным временем, не разрешал общаться с другими, постоянно необоснованно ревновал - словом, хотел быть лидером. А вскоре - человек властный, не терпящий возражений - он решил больше с ней не встречаться, обвинив ее во всех смертных грехах.

Вы, наверное, догадались, что этот поступок поразил и возмутил Юлю, но она поняла, что и сама вела себя неправильно, тоже была с претензиями на лидерство. Что называется, нашла коса на камень.

На этом их история и закончилась, но встреча с Арсланом не прошла для нее даром, и, как говорится, не было бы счастья, да несчастье помогло: вскоре встретился на ее пути человек, который действительно ценит и любит Юлю, относится к ней бережно, с уважением. И она отвечает ему взаимностью.

Мне не хочется делать поспешных выводов, но все же верится, что эта встреча закончится большим праздником, именуемым свадьбой, со счастливым финалом этой сказки.

Татьяна МАЛЬЦЕВА

Недавно во Дворце культуры АХБК состоялась 1/8 чемпионата РК по играм КВН. В конкурсе принимали участие восемь команд, в том числе две из КазГУ.

Борьба длилась 2 дня. В первый день за выход в четверть финала боролись команды КазГУ: "Яхта "Беда" и "Дипкорпус", а также представители медицинского института и АГУ. Во второй день играли сборные Уральска, КазГУМЯ и ШМБ.

В итоге в четверть финала вышли: "Яхта Беда", "Дипкорпус", команда КазГУМЯ и сборная КазГЮУ.

Следующая игра состоится в этом месяце, в ней примут участие и наши "казгушники". Желая узнать все из первых уст, я обратилась к участнику команды "Яхта "Беда" Сакену Бельгибаеву, студенту 3 курса факультета политологии.

- Если честно, сложная была игра?

- Да, очень. Все команды без исключения были хорошо подготовлены и мало в чем уступали друг другу.

- Но какой конкурс был наиболее трудным?

- Самым волнующим стал конкурс "Разминка". Не легко придумывать на ходу ответы на каверзные вопросы противников.

Что, на твой взгляд, помогло вам выиграть?

- Прежде всего уверенность в себе, тщательная подготовка. И, конечно же, огромную поддержку оказали наши болельщики, вся команда выражает им признательность.

Приятный аврал на "Яхте "Беда"

- Сакен, и напоследок, что-нибудь из вашего репертуара.

- С удовольствием:

"Повысилась детская преступность. По улицам ходить опасно стало. На каждом переулке знак: "Осторожно! ДЕТИ!!!"

И еще: "Я вчера жену с колеса обозрения столкнул".

- И что?

- И оглянулся посмотреть, не оглянулась ли она, чтоб посмотреть, не оглянулся ли я".

Ляйля Джумаканова

Спешите за подарком!

Вышел в свет “Карманный самоучитель казахского языка”. Небольшой формат книги дает возможность использовать ее в любое время и в любом месте.

Данное издание представляет собой авторскую работу Ш.К.Бектурова и А.Ш.Бектуровой, а в качестве спонсора выступил фонд СОРОС-Казахстан.

Цель учебного пособия - научить языку широкую аудиторию, для которой казахский не является родным. В ней даются таблицы основных грамматических правил, ключи к упражнениям. Самоучитель содержит около 1000 слов и словосочетаний, которые часто применяются в быту.

Книгу можно приобрести бесплатно в издательстве “Аль-Фараби” по адресу: 480009, г.Алматы, пр.Абая, 143, офис 424-425, тел: 43-32-11.

*Улпан Кураисова,
студентка 2 курса.*

Впереди - “Достық”

Недавно студенты 1 курса юридического факультета Института экономики и права КазГУ провели интеллектуальное шоу “Что? Где? Когда?”. В игре принимали участие две команды казахского отделения “Сункар” и “Достық”, и две - русского: “Дулат” компания”, “Грин”. Каждая команда состояла из пяти участников, а ведущей была председатель союза молодых ученых Софья Ушурова.

Викторина состояла из трех туров.

В конце концов ребята из команды “Достық” выиграли финальный тур и стали победителями шоу.

*Гульшахдат ИСАЕВА,
студентка 3 курса
факультета журналистики.*

Остров книжных сокровищ

Не буду перечислять, сколько книжных выставок проведено сотрудниками научной библиотеки нашего университета. Упомяну лишь об одной из них. Это выставка редких книг, которая вызвала интерес у посетителей своими уникальными изданиями, среди которых произведения А.С.Пушкина, изданные еще при его жизни, сочинения Ф.М.Достоевского, М.Ю.Лермонтова и других корифеев. Самой древней книгой, дошедшей до наших дней, оказался “Сборник уложений царя Алексея”, датированный 1649 (!) годом, а “Песнопения богородицы” вышли 300 лет назад. Монументальный труд представляет собой энциклопедический словарь Брокгауза и Ефрона в 82

томах. Объемнейшая книга законов царя Николая I содержит около трех тысяч страниц. Самое миниатюрное издание с приложенной к нему лупой-величиной со спичечный коробок.

Подготовкой всех этих мероприятий занимается отдел организационно-массовой работы во главе с его заведующей Назипой Сейсенбаевной Малдыбаевой. Кроме этого отдел проводит интересные встречи с деятелями литературы и искусства, устраивает творческие вечера, презентации книг, знакомит преподавателей и слушателей с достижениями ученых, научных работников нашего учебного заведения.

*Тлек АБДРАХИМОВ,
студент 3 курса.*

Автор күні аталып өтті

Таяуда өз оқу орнымызда “Автор күні” болып өтті. Жиынға университет оқытушылары, студенттер ұйымшылдықпен қатысты. Өйткені әр оқытушы өз кітабының, өз оқулығының баспадан сапалы шыққанына мүдделі. Сондықтан да бұл бас қосудың оларға да, баспаға да берері мол.

Университет ректоры К.Н.Нәрібаев бұндай игілікті шараның оқытушылар үшін қажет екенін, бұл күні оқытушылардың өз көзқарастарын ортаға именбей салатындығын, шығарылар оқулық, ғылыми еңбектің сапасының жақсаруына оның көп көмегі тиетіндігін атап айтты.

Университеттің өз баспасы, полиграфиялық базасы бар. Баспа мен оқытушы-авторлар тығыз байланыста. Жылына шығарылатын оқулықтар, ғылыми еңбектер қаншама... Оқулықтар шәкірттер үшін жазылатындықтан және олардың қолдан қолға көп ауысатындығынан, мұқабасының қатты қағаздан жасалуына, басылымдардың мазмұндық жағынан да, безендіру жағынан да сапалы болуына көп көңіл бөлу керек сияқты.

Жалпы, бұл жүздесудің оқытушылар мен студенттер қауымына берері мол. “Автор күні” бұдан былай жылда аталып өтпек.

*Нұрғалым ОМАШ,
журналистика факультетінің 2 курс студенті.*

Бозбала мен Бойжеткен

Жақында журналистика мен филология факультеттері студенттерінің арасында “Бозбала мен Бойжеткен” атты махаббат әлеміне саяхат кеші болып өтті. Оған екі факультеттің бірінші, екінші курс студенттері қатысты. Атап айтар болсақ, Гауһар Шыңғысова, Нұргүл Шубаева, Нұрлан Оразғалиев, Нұрбол Қамшиевтер жастар арасындағы сүйіспеншілік мәселесіне байланысты өз көзқарастарын білдірді. Өнерлі жастар кеште күйін күмбірлетіп, әнін әуелетіп, білім мен өнерлерін

жарыстырып, өздерінің Қыз Жібек пен Төлеген, Қозы мей Баянның лайық ізбасарлары екендіктерін байқатты.

Соңынан суырыпсалма ақындар Талант Арғынғалиев, Дәулеткерей Көпұлы, Балғынбек Имашев, Айдар Сейдәзімовтер екі факультеттің достығы нығая берсін деп, жүрекжарды лебіздерін жеткізді.

*Лаура ДӘУРЕНБЕКОВА,
филология факультетінің
1 курс студенті.*

Жаңа жылдық туус

(Әзіз Несіннің ізімен)

Шаршап-шалдығып, түнделетіп ауылдан келдім. Әйтеуір, сабаққа үлгердім-ау. Лекция басталып та кетті. Дәріскердің қулаққа жағымды қоңыр дауысы көңілге бір жайлылық, тула бойға бір дамыл таратқандай. Ұйықтап қалмайын деп қоямын, бірақ қалып бара жатқан секілдімін.

Бәрі де өнімдегідей. Бір үлкен Мәдениет сарайы ма, әдемі бөлме ме, мен танымайтын, бірақ жүріс-тұрыстары салтанатты, киім киістері келісті, маңызды адамдар арасында екенмін. Бір орындыққа мен де жайғасыппын. Не үшін отырмын, қайда ғармын, біліп болмаймын. Қасымдағылардан сұрай қояйын десем, осындай үлкен мәселені шешуге отырып отырсақ, не үшін келгеніңді білмейсің деп сөге ме деп тек қаламын. Мәжіліс аяғына дейін белгілі болар қайда отырғаным. Әйтеуір, дамыған елдердің біріндемін...

- Қош келіпсіз, - деді біреуі маған.

- Рахмет, - дедім мен салмақтанып.

- Ауыл-елге барып қайттыңыз, не көріп, не білдіңіз, айта отырыңыз. Жайы қалай екен?

Не десем екен, көрген-білгенімнің бәрін ақтарып салсам, қалай болады? Жоқ, артын бағайын, тіпті бұлар менің ауылға барғанымды қайдан біліп алған? Иә, дамыған елдің аты дамыған ел ғой.

- Сіздің ауылдар мүлде тозып бітуге айналған, ешқандай жағдай да жасалмайды дейді. Сол рас па?

Қап, шынымды айтсам, бөтен ел, танымайтын жұрт арасында елімнің беделін түсіремін-ау, ә? Одан да бөсе берейін. кім біліп жатыр...

- Олай деп кім айтты?

- Біз солай деп естілік, - деді әлгі кісі.

- Кім айтса да, қатты қателескен. Не көре алмаушылықпен айтқан. Бізде ауылдағылар қаладағылардан да артық тұрады. Олар жоқшылықтың не екенін де ұмытқан.

- Ал ауылдарыңызда жұмыссыз отырған адамдар әр үйде кездеседі деп естіп едік.

- Жала, бұл жала! Таңғы тамақтарын ішер-ішпестен, әр бір үйдің алдынан жұмысшыларды бастықтардың өздері жинап алады, айтқандайын, кешкі астарын да олар сол жұмыс орындарынан ішіп, кеш бата әндете ауылға қайтады.

- Тамаша, мынау керемет екен. Ал

клубтарыңыз бен магазиндеріңіз көшедегі жылқы, сиырдың ат қорасына айналды деп еді, оған не дейсіз? Сол рас па?

- Әрине... жоқ... Шылғи өтірік. Бұл біздің дамуымызға іштарлықпен қараушылардың өсегі. Клуб ауыл адамдарынан босамайды. Таң ата әуезді әуенмен басталатын клуб жұмысы күні бойы дамыл таппайды. Әр түрлі үйірмелер жұмыс істейді, сауық кештері өткізіледі, түсте балалар фильмі көрсетіледі, кешкісін үлкендер келеді. Ал магазиндерге келсек, тіпті қайсысын аларыңызды білмейсіз. Сірәсіп тұр, қу жаныңа керектің бәрі де бар...

- Ауыл арасында көлік жоқ, ел жаяу сабылады, - деп естіп едік. Жарық та жоқ деді ме?

- Сіздер не, мұндай жалған ақпарды кімнен алып жүрсіздер? Әлде мені мазак қылғыларыңыз келе ме? - деп жұлқынып-жұлқынып қойдым. Осы өтірік-ау, ұят болады-ау деген ой қалған жайына. Әбден арқаланып алғам.

- Жо-жоқ, біз мүлде ондай ойда емеспіз. Сіз бізді дұрыс түсініңіз.

- Ендеше, тыңдаңдар. Мен өзі ауылдан келгенім жаңа. Оны өздеріңіз де білесіздер. Әр үйдің алдында - жеке көлігі. Баласы есігінің алдындағы мектебіне көлікпен барады. Әр ауыл арасына - үш уақыт автобус, тіпті бос сабылып жатқан автокөлік қаншама? Отыр да, кете бер. Бір тын да алмайды. Ал жарыққа келсек, айтып қажеті жоқ оны. Күні-түні қаңқылдаған радио мен теледидардан қулағын сарсиды. Электр шамының жарығынан көзін қарығады. Сондайда, өздеріңіз айтқандай, бір уақыт шамды өшіріп, қараңғыда тыныш отырғың келеді.

- ... Ке-ре-мет. Мынау ел естімеген жаңалық. Біз мүлде қате пікірде болған екенбіз. Сіз кешіріңіз, сонда да біз тағы бір естігенімізді айта кетсек...

Мен тіпті жалығайын дедім. Фантазиям да таусылуға айналды. Осындай үлкен орынға, мынадай алқалы жиынға бұлар біздің елдің жағдайын білуге ғана жиналған ба? Не ойлары бар? Өзіміздегілер бұлай шұқшимайды.

- Мен қайтайын, сіздер қарсы болмасаңыздар. Асығыс едім...

- Сіз ең алдымен жауап беріңіз. Сіздің елде жұмысшы жалақының не екенін ұмытып, зейнеткер зейнет-ақысын алмағалы жылдан асқан дейді.

Бұған не дейсіз?

Шынымды айтсам ба екен? Мүмкін бұлар бәрін біліп келіп, мені сынайын деп отыр ма? Жоқ, айтқанымнан қайтпан. Ағымнан жарылар болсам, бұлар сосын біздің ел ағаларына "ауылдарыңыздың жайы төмен, халі нашар екен. Бәрін мынадан естідік" десе, олар менің қылдырықтай мойнымды екі бұрап жұла салмай ма? Қолым әрең жеткен оқуымнан шығарып жіберсе, қайтпекпін! Қой, "пәледен машайық қашыпты" деген.

- Қателесесіздер! Біз жайында мүлде басқа пікірде болып келгенсіздер. Жаңағыдай жағдайы бар ауылдарда ақша көрмеді деген не сұмдық! Мұндай сөзді қайдан алып отырсыздар? Ауыл халқы деген ақша ұстаудан жалыққан. Оны айтасыз, ауылымыздағы жыпырлаған валюта айырбастау пункті ұсақ долларларды алмай, ит қылмай ма?

- Сұмдық! Мынау не деген керемет!

- Тамаша, нағыз бай мемлекет...

- Не деген ел! - деген қалың қошаметтің астында қалдым. Кәдімгідей көтеріліп, жан-жағыма қоқилана қарап қоямын. Кенет бұның бәрі де түсім екені есіме түсті. Ар жағымдағы ақ сайтаным: "Ең болмаса түсінде шындықты айтсаңшы, ең болмаса түсінде ойласаңшы ел жайын", - деп тұртпектейді.

- Демек, сіздің ауылдар өзін-өзі қамтамасыз ете алады ғой. Ештеңеге де мұқтаж емес қой? Солай ма?

- Әрине, солай.

- Олай болса, сау болыңыз. Біз - дамыған мемлекеттер өкілдері жиналып, сіздерге инвестиция, несие беруді, материалдық көмек көрсетуді қолға алмақ едік...

- Не-ме-не? Қалай деліңіз? Сіздер бұны неге ертерек айтпадыңыздар. Мен кішкене басқарак...

- Көріскенше! Ауылдарыңызға сәлем айтыңыз.

Мен ыза мен өкініштен жылап жібердім. Тіпті оянып та кеттім. Ра-сымен-ақ жылап отыр екенмін.

Қанағат ӘБІЛҚАЙЫРҰЛЫ,
журналистика факультетінің
3 курс студенті.

“ЯШЛЫК” - НАША МОЛОДОСТЬ

Не так давно КазГУ был переполнен студентами, которые с нетерпением ожидали приезда именитой гостьи. Поэтому в суматохе никто не заметил одного из любимцев публики, скромно стоявшего в стороне. Он ждал, пока подъедут остальные ребята из группы “Яшлык”. “Наши-то подумают, что это их встречает такая толпа”, - пошутил тогда Бахтияр. И вот “Яшлык” у нас в гостях.

- Ребята, откуда у группы такое название?

- В переводе с уйгурского это означает “молодость”. Вряд ли сейчас кто знает, что когда-то существовали три поколения этой группы. Первое появилось 22 года назад. В составе тогдашнего “Яшлыка” были наши родители: руководил группой папа Дильшата - Мурат Абдураимович Ахмадиев, входил в нее и отец Ядыкара, Я. Шамильев, бас-гитарист, ну, а моя мама - Гульнар Сайтова - была танцовщицей.

Второй состав - это группа “А’ студио”. И третий - мы. Нашим руководителем, как и 22 года назад, остался Мурат Абдураимович. Тексты пишет наш продюсер Гульвира. Она работает с нами недавно.

- Многие считают, что вы “Ар-клуб-2”?

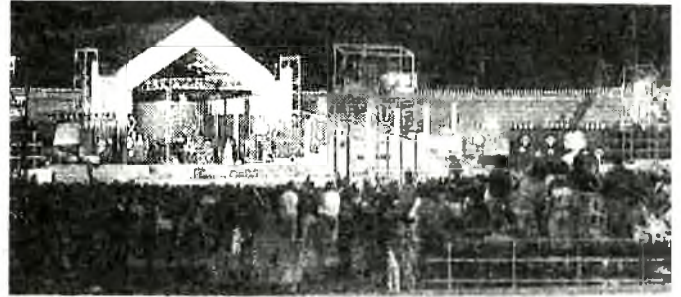
- Нет. Мы, скорее “А’ студио-2” (смеются). Хотя Дильшата часто путают с Русланом Тохтахуновым. Есть, конечно, какое-то сходство: манера исполнения, голос, внешность, стиль музыки. Ведь мы - уйгуры, братья по крови.

- Сложен ли был ваш путь к вершине славы?

- Сразу скажу, что вершин славы мы не достигли, звездами мы себя не считаем. До настоящих звезд, как Мадонна, Стинг, “Битлз” нам еще далеко. Мы, наверное, просто популярны, как и многие исполнители. Существоем уже около года. Было, конечно, много пересудов. Говорили, к примеру, что нас “тянут” наши родители. Ничего подобного. В нашей группе работало много ребят, которые через некоторое время уходили. То ли не верили, что из нас выйдет что-то путное, то ли еще что... В итоге осталось трое.

- Вы считаете себя удачливыми?

- Да, ведь ими бывают только оптимисты. К тому же мое имя в переводе означает “счастливым”, - говорит Бахтияр. - А от имени, на мой взгляд, многое зависит.

- Ваша мечта?

- Как и у всех артистов, стать известными на весь мир. Чтобы и в Африке знали “Яшлык” (смеются). Ну, а самая заветная мечта: продержаться всем вместе как можно дольше. И чтобы в будущем появился “Яшлык-4”, в состав которого войдут наши дети.

- Заглянули довольно далеко. Ну, а каковы ваши планы на ближайшее время?

- Сейчас выпускаем наш первый альбом. И где-то через полгода планируем выпустить второй. Ну, и, конечно, гастроль по Казахстану.

- Если не секрет, девушки у вас есть?

- Я уже женат на прекрасной Зарине, - говорит Бахтияр. - Ядыкар тоже нашел свою половину. А Дильшат у нас временно один.

- Кстати, о поклонниках. Сильно досаждают?

- Еще как. Хотя, с одной стороны, это приятно, но, когда перегибают палку, начинает раздражать.

- Я знаю, что вы учитесь.

- Да. Я, - говорит Дильшат, - учусь в университете “Туран”, на юриста. Бахтияр - в консерватории. А Ядыкар учится у жизни.

- Что бы вы хотели пожелать нашим студентам?

- Побольше оптимизма. Учитесь, именно учиться, а не просто посещать занятия. Нам нужны хорошие специалисты! Ну, и, конечно, желаю любви и удачи в жизни.

Ляйля ДЖУМАКАНОВА,
Мира СУЛЕЙМЕНОВА

Ах, эта женская красота...

Не устану в неверном театре тсней совершенство искать до конца своих дней. Утверждаю: лицо твое-солнца светлее, утверждаю: твой стан-кипариса стройней.

Омар Хайям.

Увидев на улице привлекательную женщину, мы мысленно восклицаем: “Какая красивая!” И сразу же возникает вопрос: “А как она достигла этого?”

Человеку всегда было свойственно стремление к красоте. Для того, чтобы про женщину говорили, что она красивая, ей всего лишь нужно сознание своей привлекательности. Ведь легкая походка, уверенность в каждом движении, радостный блеск глаз - это уже красота. Почему на вас оглядываются, когда вы в новой одежде? Ведь прохожие не знают этого. Да потому что просто-напросто вам приятно идти, и тут делает свое обаятельная улыбка. Потому что на лице радостное выражение, потому что мы невольно хотим поделиться своей радостью с идущими навстречу.

Так вот утром вместо того, чтобы второпях провести кое-как расческой по волосам, лучше встать пораньше, принять душ, сделать легкий макияж, а потом надеть то, что было приготовлено с вечера. Вот тогда и будет каждый день на лице живое, радостное выражение.

А на вопросы о косметике нам ответила независимый консультант фирмы “Мэри кэй” Анна Мирошниченко.

Корр.: - Что такое красота?

М.А.: - Слово “красота” у меня ассоциируется с женщиной. А красивая женщина - это прежде всего ухоженная, следящая за собой женщина.

Корр.: - С какого возраста девушкам можно пользоваться косметикой?

М.А.: - Обычно девушки применяют косметику, когда у них возникают проблемы. Это подростковый период - 12-13 лет.

Корр.: - Т.е., если нет никаких проблем с кожей, то можно косметикой не пользоваться?

М.А.: - Вообще учеными доказано, что биологическое старение кожи начинается с 23 лет. Вот с этого времени уже нужно применять косметику, чтобы поддерживать состояние кожи, продлить ее молодость. А до этого косметика не нужна.

Корр.: - Скажите, пожалуйста, насколько вредно нанесение макияжа?

М.А.: - Абсолютно не вредно, если это качественная, хорошая косметика.

Корр.: - А что делать тем, кто не в состоянии купить фирменную косметику?

М.А.: - Существуют масса средств и бабушкины рецепты. А для этого нужно время и желание.

Корр.: - А что наиболее эффективно: косметика или бабушкины рецепты?

М.А.: - Мне кажется, косметика не то, чтобы эффективнее... она просто профессионально разработана учеными. Употребление косметики занимает 10-15 минут, а с масочкой из огурчика нужно сидеть 40-45 минут.

Вот мы кое-что и выяснили. Надеемся, что эти советы никогда не будут для вас лишними.

Сандугаш Джумадилова,
студентка 3 курса.

Мерейтой

Академик Зейнолла Қабдоловқа

Айдынында ақулар көп Ақкөлдін,
Сол жылдары басқа қонған бақ көрдім.
Батасын ап жетпістегі бір шалдың
Ақ көліме, бақ көліне тап келдім.

Талас тасып жататуғын ол кезде,
Есін жиған бала жігіт жол кезде.
Абай атты мұғалімнің алдында,
Құлақ қойдым жалындаған от сөзге.

“Өмір ұшқын” кітап жайлы әңгіме
Қуат берді әлсізге де әлдіге.
“Ұшқын” деген газет шықты мектепте,
Шуақтанып жалғасты күн әркіге.

Қазан айы желбіретіп жалауын,
Көкірегіме жаға берді алауын
Сол “Ұшқыннан” қуат алып жер серік
Басталыпты жұлдыз, Айға қарауым.

Өлең жаздым Бақыт атты нұр қызға,
Қол созыптын қол жетпейтін жұлдызға.
“Жайық қызы” әнін айтып Ақ көлден,
Жолға шықтым асау таймен бір қызба.

Әлі келем асау таймен алысып,
Жүйріктермен шаңға қалмай жарысып,
Жолға шыққан сол азамат қалыпты,
Ұлы білім ордасымен табысып.

Шығыпты ұстаз Жетпіс деген тұғырға,
“Жалын” берген өлең сөз бен ғылымға.
Ұлы ұстаздар шәкіртімен бақытты,
Зейнолла аға, даңқын жетсін мың жылға.

Шәкіртіңіз - Қожаберген АХМЕТҰЛЫ

Тағы бір тағылымды іс

Жуырда журналистика факультетінде алаш автономиясының 80 жылдығына орай “Алашорда қозғалысы және оның баспасөз органдары” деген тақырыпта ғылыми конференция болып өтті. Оны аталмыш факультеттің “Журналистика тарихы” кафедрасының меңгерушісі Сағымбай ҚОЗЫБАЕВ ашып, Алаш қозғалысы баспасөзінің тарихын жүйелеу алдағы уақыттың емшісі екендігін тілге тиек етті. Конференцияны факультеттің аға оқытушысы, тарих ғылымының кандидаты Қырықбай АЛДАБЕРГЕНОВ жүргізіп отырды.

Конференцияда “Қазақ” газетінде “Алаш қозғалысының жазылуы” атты баяндама жасалды. Баяндамашы - осы факультеттің 3 курс студенті Ботагөз МҰҚАНОВА “Қазақ” газетінің мәні мен маңызына тоқтала отырып, оның беттерінде жарияланған алаш қозғалысына қатысты құнды деректерге, мақалаларға талдау жасады.

Досымбек ӨТЕҒАЛИЕВ “Қазаққа” тыныс болған “Жас азамат” деген тақырыпта баяндама жасап, алаш қозғалысы кезіндегі “Қазақ” газетінің төңірегіне топтасқан басылымдардың бірі әрі бірегейі - Қызылжарда шығып тұрған “Жас азамат” газеті туралы кеңінен әңгімеледі.

Алаш партиясы, Алашорда қозғалысының тынысы сол кездегі алаш басылымдарында көрініс тапқаны мәлім. Туған жерінің азаттығы жолында арпалыса күрескен қайраткер арыстарымыз бір мақсатқа жұмыла отырып, сол кезде баспасөзді қалың бұқрамен жақындастырар мінбеге айналдырған-ды. Осы орайда, алаш азаматтарының публицистік қызметі туралы айту да баяндамашылардың назарынан тыс қалған жоқ. “Алаш басылымдарындағы Смағұл Сәдуақасұлының публицистік қызметі” атты баяндаманы жасаған 3 курс студенті Гүлжан І. ЖЕНДІР көсемсөзінің мақалалары туралы айта келіп, оның өмір жолы, еңбегі азаматтық пен ұлтжандылықтың шын мәнінде не екендігіне айғақ бола алатындығына тоқталды.

Конференцияда сөз алған филология ғылымының кандидаттары Б.ЖАҚЫП, А.РАМАЗАНОВА, сол сияқты алаштың басты үні болған “Қазақ” газетін зерттеп жүрген жас ұстаз Қайрат САҚОВ Алашорда қозғалысы туралы өз пікір-лайымдарын ортаға салды.

Студент қауымы үшін бұл конференция тағылымы мол игілікті шара болды.

Гүлжан ШЫНТАСҚЫЗЫ

Предлагает библиотечный абонемент:

1. Досқалиев С.Ө. Қазақстанның халықаралық экономикалық қатынастары. - Алматы, 1997, -181, [1] б.

Монографияда халықаралық қарым-қатынасты реттейтін экономикалық теориялар (А.Смит, К.Маркс, Дж.Кейнс) мен мемлекетаралық институттарға терең сипаттама берілген.

Егемен Қазақстанның әлемдік қоғамдастыққа кіруі, сыртқы экономикалық байланыстарды тереңдетудің заңдылықтары, әсіресе рыноктық экономикаға өтуде шетелдік инвестицияны, несиені пайдаланудың, интеграцияны күшейтудің жолдары көрсетілген.

2. Сәбден О. ХХІ ғасырға қандай экономикамен кіреміз. - Алматы, 1997. - 189, 3 б.

Бұл басылымда Қазақстан мемлекетін өтпелі кезеңде тығырықтан алып шығудың кезек куттірмейтін экономикалық бағыттары зерделеніп, нарықтық экономиканы реформалау, басқару жүйесін жетілдіру, Жібек жолын жаңғырту, аймақтық реформа, жаңа экономикалық саясат концепциясы, шағын бизнес, жекешелендіру, бағалы қағаздар және оларды заң жүзінде қамтамасыз ету, шетелдік тәжірибені пайдалану секілді өзекті мәселелерді шешудің жолдары ашып көрсетілген.

3. Дербисов Е. Финансы Казахстана: Между прошлым и будущим. - Алматы, 1996. - 310, [2] с.

Автор - известный финансист - рассказывает об исторических этапах финансового переустройства Казахстана. На основе богатых архивных материалов проследивает становление и развитие всей финансовой системы республики.

4. Мескон Майкл и др. Основы менеджмента (М.Мескон, М.Альберт, Ф.Хедоури) - М., 1997. - 700, [3] с.

Все основное о менеджменте как науке, практике и искусстве управления - в одной книге. Три издания этого учебника помогли десяткам тысяч американцев освоить мир бизнеса.

5. Нарibaев К.Н., Катенов А.А. Проблемы промышленной политики Казахстана. - Талдықорған, 1997. - 41, [1] с.

Книга посвящена одной из наиболее острых проблем экономики переходного периода - промышленной политике государства. На основе комплексного анализа состояния промышленности Казахстана авторы размышляют о необходимости постоянной разработки концепции промышленной политики, раскрывают ее содержание, принципы и цели.

"Санада" жоқ шекара

Студенттердің "Сана" студиясы мемлекеттік "Қазақстан-1" телеарнасынан эфирге шыға бастағанына жеті айдың жүзі болыпты. Осы уақыт ішінде журналистика факультеті студенттерінің күшімен шәкірттік бағдарламаның 32 саны жарық көрді.

Сенбі сайын шығатын студенттік студияның эфирдегі уақыты 20 минут, демек, экраннан көрінген материалдарымыздың жалпы көлемі екі сағат қырық минут. "Сананың" әр саны өз уақытында дайындалып, беріліп тұрады. Бұл студенттер телестудиясының өз аудиториясы қалыптаса бастады деген сөз. Яғни біздің шығармашылығымызға сын айтатын көрермендер бар екеніне күмән жоқ.

Ендеше, алдымен өзіміздің ойла жүрген, өтпеген-ай дегізетін олқылығымызды айтайық. Ол - көрермендерден көп естіп жүрген - хабарымыздың тартымдылығы. Бұл, әрине, көпшіліктің пікірі емес, оның үстіне талдап-таразылаудан өткен немесе кәсіби мамандардың ауыспай шыққан сармақтық сөз емес. Әйтсе де шығармашылық топ түгелімен шәкірт болғандықтан, сынды қабылдаймыз және одан нәтиже шығару үшін іздене түсеміз.

Енді күні бүгінге дейін қаламсаптын шүйдесін шөйнап, желкемізді қасып, миымызды қажай отырып жасаған шығармашылығымыз жайлы айтайық. Студенттік студия болғандықтан, басты мақсат - бағдарламаға кез келген талапкердің сюжет дайындауына мүмкіндік беру. Сол себепті шығармаларға жанрлық шектеу қойылмайды. Бас-аяғы 20 минут хабарда ақпараттық сюжет, репортаж, суреттеме, портрет сияқты сипаттағы бейне материалдарды араластыра береміз. Иә, "сипаттағы", өйткені жоғарыда аталған жанрлардың өз талаптарын қатаң сақтауға әзірге қабілетіміз де, техникалық мүмкіндігіміз де жетпейді. Дегенмен талаптыға нұр жауады екен. Кейбір хабарларымыз кәсіби журналистердің назарына ілігіп, олардың "дуалы" ауыздарынан жылы-жұмсақ сөздер шығуына себепкер болды. "Сананың" алғашқы сандарының бірінде бүгінгі бітіруші курс студенті Шынар Жақсылықова өз құрбысының жаңа, көпке таныс емес бір әнін бағдарламаға енгізді. Әннің тақырыбы, әрине, махаббат. Ал оны көріністік жағынан көркемдеуге мамыр айының құлпыра гүл шашқан табиғаты пайдаланылды. Соның нәтижесінде сұлулық пен махаббат тақырыбы әсем өрілген музыкалы суреттеме дүниеге келді.

Қазақ мемлекеттік басқару академиясын өткен жылы бітіргендердің басым көпшілігі үздік диплом алыпты. Сол дарынды бітірушілердің салтанатты қоштасу кешінен былтырғы біздің бірінші

курс студенттері репортаж түсірді және олары сәтті шықты. Оқиғаның тура ортасынан шыққан түсіру тобы, асып-саспаған, тақырыптық желіні үзіп алмаған. Кадрде жүріп, замандастарына орынды сурақ қойып, ойлы жауап ала білген Нүргүл Қарағойшина, ретті же-рінде өз кейіпкерінің сөзіне қарай, сурақ қою арқылы әдемі сұхбаттың үлгісін көрсетті. Бір студент: "Мені оқуға жіберген Монғолияға оралып, сол елдің экономикасын көтеруге ат салысамын", - дейді.

- Неге Монғолия, неге Қазақстан емес? - деген тілшінің "түркті" сұрағына кейіпкер:

- Ол елде менің әке-шешем, отандастарым бар, соларға қызмет етемін. Ал қажет болса, Қазақстан экономикасын көтеруге дайынмын, - дейді.

Мұның өзі қас-қағымда айтылып, эфирден жылт етіп өткен материал. Бірақ соның өзінде таудай талабы бар үлкен жүректі азаматты танығандай болдық емес пе?!

Осы сияқты төртінші курс студенті Ақжан Қауіпқорының "Ақжан Қауіпқорының өнер музейінен және бүгінгі екінші курс студенттерінің жазғы өндірістік тәжірибе кезінде Республикалық кітап музейінен түсірген ғылыми-танымдық бағыттағы сюжеттері біршама сәтті шықты.

Міне, құрметті оқырман қауым, әзірге бұдан артық мақтанарымыз жоқ. Сөз басында айтқандай, көрермендерімізді бездіріп алу қаупінен алу үшін ең алдымен тақырыптың тартымды болуы турасында табан тоздыра ізденеміз. Осы орайда, студент достар, сіздерден ұсыныс-пікірлер күтеміз. Идея әкеліңіз, "Сананың" авторлық тізіміне ілігесіз.

Тақырыпқа шек қойылмайды. Тек объект-студенттік ұғым, жастық жігердің ұмтылысы, шәкірттік ғылымқұмарлық болсын.

Біз үшін тарихи мәні бар 1997 жылдың 3 мамыры күні студиямыздың ең бірінші, сондықтан да ең құтты қонағы болған университетіміздің ректоры Көпжасар Нәрібайұлы: "Бұл - студенттердің өз "Санасы", яғни олар өз танымын көрсететін болсын, түсіру объектілері - тек университет емес, Алматыдағы және бүкіл Қазақстанның жоғары оқу орындары болсын", - деген еді.

Біз сол айтқан пікірді басшылыққа алып келеміз. "Сана" сіз бен біздің ой-толғамымыздың нәтижесі болғандықтан, студияның әуеселесін де, мәртебесін де бірге көрейік, студент достар!

Бізді тележурналистика кафедрасынан және телестудиядан (219, 334 бөлмеден) табасыздар.

Қосылған ӘБЖАНҰЛЫ,
тележурналистика кафедрасының
аға оқытушысы, "Сана"
телебағдарламасының жетекшісі.

ҚҰРЫЛТАЙШЫ:

Әл-Фараби атындағы Қазақ мемлекеттік ұлттық университетінің ректораты және журналистика факультеті.

Газетке Қазақстан Республикасының Баспасөз және бұқаралық ақпарат министрлігінде № 1242 тіркеу куәлігі берілген.

РЕДАКЦИЯНЫҢ МЕКЕН-ЖАЙЫ:

480078, Алматы қаласы,
әл-Фараби даңғылы, 71,
ректорат,
14 қабат, 1408 бөлме.
Тел.: 47-82-50, 47-28-16.

Бас редактор -

К. ҚАМЗИН;
Нөмірдің кезекші редакторы -
Л. ЖҰМАҚАНОВА;

Төртінші және көркемдеуші

А. БАБАСОВА;

Фотосуреттерді баспаға

әзірлеуші -
А. СӘРСЕНБИЕВ;

Ақылдастар алқасы:

Л. АХМЕТОВА,
тарих ғылымының кандидаты;
Ж. ДӘДЕБАЕВ,
филология ғылымының
докторы.
З. МАНСҰРОВ,
проректор, химия
ғылымының докторы;
Н. ОМАШҰЛЫ,
филология ғылымының
докторы;

Жарияланған материалдардағы автордың көзқарасы редакцияның ұстанған бағытына сәйкес келуі міндетті емес.

Нөмір ҚазМУ-дің "Қазақ университеті" баспасында теріліп, басылып шықты. Бағасы келісім бойынша. Тараламы - 500 дана. № 656 - тапсырыс.